

บรรณานุกรม

หนังสือ

- เขียน วีระวิทย์. รายงานผลการวิจัย เรื่องความร่วมมือของเคนมารัก เยอรมัน และญี่ปุ่นใน
การพัฒนาการเกษตรของไทย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๒๗.
- นชิกว่า, ยุน "ช่วยเหลือหรือช่วยเหือ : ปัญหาความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจที่ญี่ปุ่นให้กับ
ประเทศไทย." แปลโดย ปาลิ วรณวัฒน์. ใน เศรษฐกิจไทย : โครงสร้างและ
การเปลี่ยนแปลง, หน้า ๒๔๔-๓๒๗. พิมพ์ครั้งที่ ๓. ศีรณ โจ้วศิริมณี, บรรณาธิการ.
กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, ๒๕๒๕.
- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์. "ความช่วยเหลือจากต่างประเทศที่ให้แก่สาขาเกษตร" ใน เอกสาร
ประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๑ เรื่องความช่วยเหลือด้านกิจการเกษตรจาก
เคนมารัก เยอรมัน และญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชีย, ๒๕๒๔.
- เศรษฐศึกษา และองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. "๑๐ ปี หลังการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น :
ภาพจน์ที่เปลี่ยนไป." ใน ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น : ๑๐ ปีหลังการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น,
หน้า ๖๓-๗๕. บัญญัติ สุรการวิทย์, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๒๖.
- สุธี ประศาสน์เศรษฐ. "การค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น : ลักษณะและกลไกแห่งการพึ่งพา." ใน
ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น : ๑๐ ปีหลังการต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น, หน้า ๗๖-๑๐๗. บัญญัติ
สุรการวิทย์, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๖.
- สุวินัย ภรณวลัย. เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยโครงสร้างเศรษฐกิจญี่ปุ่นกับการพัฒนาของระบบ
ทุนนิยมโลก. ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๒๓.

บทความ

- ขุนทอง อินทร์ไทย. "ข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือของญี่ปุ่นต่อไทย."

วารสารธรรมศาสตร์ ๒ (มิถุนายน ๒๔๒๖) : ๔๔-๔๕.

ขุนทอง อินทรไทย. "การลงทุนโดยตรงของญี่ปุ่นในประเทศไทย." เอเชียปริทัศน์ ๑ (มกราคม-
มีนาคม ๒๔๒๓) : ๑๐๗.

"พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก : เดินหน้าต่อไป." วารสารเศรษฐกิจและสังคม ๒๑ (มกราคม-
กุมภาพันธ์ ๒๔๒๗) : ๒๔-๓๔.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๔ (๒๔๒๐-๒๔๒๔). อ้างถึงใน วิทยากร เชียงกูล. "วิเคราะห์การวางแผน
พัฒนาชนบทในประเทศไทย." วารสารสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ๑๓ (มีนาคม-
เมษายน ๒๔๒๖) : ๗๓-๘๔.

อรพรรณ ณ บางช้าง "แนวคิดในการพัฒนา : บทวิพากษ์." วารสารวิจัยสังคม ๖ (กรกฎาคม-
ธันวาคม) : ๑-๑๔.

เอกสารอื่น ๆ

กรมวิเทศสหการ. "แผนรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙." มิถุนายน ๒๕๒๕.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน "การขอกู้เงินเยนนครคิดครั้งที่ ๖ จาก
รัฐบาลญี่ปุ่น สำหรับปี ๒๕๒๒." กรุงเทพฯ : สศช. (อัครสำเนา)

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน "แนวทางการพัฒนาชนบทตามโครง
การเงินทุนญี่ปุ่น." กรุงเทพฯ : สศช. (อัครสำเนา)

"โครงการมิตรภาพสำหรับศตวรรษที่ ๒๑." (อัครสำเนา)

ปราณี ดินกร และ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. "หนีต่าประเทศของประเทศค้อยพัฒนาและกรณีศึกษา
หนีต่าประเทศภาครัฐบาลของไทย." ใน วิกฤตการณ์หนีต่าประเทศของรัฐบาลไทย.
เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการครั้งที่ ๘, คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์. ๑๑-๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ : (๑-๑)-(๑-๘๓).

บัญญัติ สุรการวิทย์. "ความช่วยเหลือของรัฐบาลญี่ปุ่นที่มีต่อประเทศไทย." เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๑ เรื่อง ความช่วยเหลือด้านการเกษตรจากเดนมาร์ก เยอรมนี และญี่ปุ่น, สถาบันเอเชีย. ๒๓-๒๔ มกราคม ๒๕๒๔. (ยัดสำเนา)

พิสมัย ชนบดี และคณะ. "ความช่วยเหลือด้านอาสาสมัครจากต่างประเทศ." ใน บทบาทงานอาสาสมัครกับการพัฒนาในประเทศไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ สำนักงานบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๔-๒๕ มีนาคม ๒๕๒๗ : ๑๐๐-๑๔๐.

มูลนิธิญี่ปุ่นกรุงเทพฯ. "มูลนิธิญี่ปุ่น." (เอกสารเผยแพร่)

ศรีสว่าง ห้ววงศ์แพทย์. "ปัญหาความช่วยเหลือที่ญี่ปุ่นให้ต่อไทย : ประเด็นเพื่อการวิจัย." เอกสารสัมมนาวิชาการ เรื่องประเด็นที่ควรวิจัยในไทย-ญี่ปุ่นศึกษาปัจจุบัน, ๓๐-๓๑ มีนาคม ๒๕๒๗.

สุธี ประศาสน์เศรษฐ และกฤษ เพิ่มหันจิตต์. "พื้นที่สามจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออกกับการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างภูมิภาค และการพัฒนาการแบบพึ่งพาของระบบเศรษฐกิจ." เสนอต่อสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗ (ยัดสำเนา)

สุเมธ ดันดี เวชกุล, "บทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาเพื่อความมั่นคง," สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กองวางแผนเตรียมพร้อม, (ยัดสำเนา)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

BIBLIOGRAPHY

Books

- Benham, Frederic. Economic Aid to Underdeveloped Countries. London : Oxford University Press, 1961.
- Bhagawati, Jagdish. "Introduction," In Foreign Aid, pp.11-20. Edited by Bhagawati, Jagdish and Richard S. Eckaus. Harmondsworth : Penguin, 1970.
- Black, Lloyd D. The Strategy of Foreign Aid. New York : D. Van Nostrand, 1968.
- Caldwell, Alexander. "The Evolution of Japanese Economic Cooperation, 1950-1970." In Pacific Basin Development : The American Interest, pp. 23-59. Edited by Malmgren B. Harold. Lexington : D.C. Heath, 1972.
- Curtis, Gerald L. "Big Business and Political Influence," In Modern Japanese Organization and Decision-Making, p. 32-70 Edited by Vogel, Ezra. Tokyo : Charles E. Tuttle, 1975.
- Friedman, M. "Foreign Economic Aid : Means and Objectives," In Foreign Aid, p. 63-78. Edited by Bhagawati, Jagdish and Richard S. Eckaus. Harmondsworth : Penguin, 1970.
- Gendai Yōgo no Kiso Chishiki. Tokyo : Jiyu Kokumin Shuppan, 1984.
- Goulet, Denis, and Hudson, Michael. The Myth of Foreign Aid : The Hidden Agenda of the Development Report. New York : IDOC, 1971.

Grit Permtanjit, Political Economy of Dependent Capitalist

Development: Study of The Limits of the State to Rationalize
in Thailand (Bangkok : CUSRI), 1981.

Hasekawa, Sukehiro. Japanese Foreign Aid : Policy and Practice.

New York : Praeger, 1975.

Japan External Trade Organization. Economic Cooperation of Japan 1979.

Tokyo : JETRO, 1979.

Kaigai Keizai Kyōryoku Kikin Chōsa Kaihatsu Buhen. Kaigai Keizai

Kyōryoku Binran. Tokyo : Kokusai Kaihatsu Jānaru Sha, 1982.

Keidanren. Tokyo : Keidanren, 1983.

Keizai Kyōryoku Kyōku. Keizai Kyōryoku Kyōku Hokokusho. Tokyo :

Gaimusho. 1982.

Kishi, Nobusuke. Kishi Nobusuke Kaikoroku : Hoshugōdō to Ampo Kaitei.

n.p., n.d.

Kokusai Kyōryoku Kenkyukai. Kokusai Kyōryoku Handobuku 1983. Tokyo :

Gaimusho, 1983.

Nagaii, Hiroshi. Sareru Gawa Kara Mita Enjo. Tokyo : Keisōshobō,

1983.

Naya, Seiji and Schatz, Richard. "Trade Investment, and Aid : The Role

of the U.S. and Japan in Asian Economic Development," In Pacific

Basin Development : The American Interest; pp. 61-71. Edited

by Malmgren, Harold B. Lexington : D.A. Heath, 1972.

Nishihara, Masashi. The Japan and Sukarno's Indonesia : Tokyo-Jakarta

Relations 1951-1966. Kyoto : The University Press of Hawaii,

1976.

Ohlin, Goran. "Foreign Aid Policies and Objectives," In Foreign Aid,

pp. 21-62. Edited by Bhagawati, Jagdish and Richard S. Eckaus.
Harmonsworth : Penguin, 1970.

Overseas Economic Cooperation Fund Japanese Contribution to Economic
Development of the Kingdom of Thailand through OECF Loans.

Tokyo : OECF, 1981.

Rix, Alan. Japan's Economic Aid. New York : St. Martin's Press, 1980.

Samejima, Shinsuke. Nihon no Taigai Enjo Seisaku. Tokyo : Tokyo Henshū
Kyokū Kikaku Hōdō Shitsu, 1982.

Tsūsansho. Keizai Kyōryoku no Genjō to Mandai Ten 1981. Tokyo : Tsūsansho,
1981.

Tsūsansho. Keizai Kyōryoku no Genjō to Mandai Ten 1982. Tokyo :
Tsūsansho, 1982.

Watanuki, Jeji. "Japan's Governability as a Democracy" in "Japan" in
the Crisis, pp. 17-42. Crozier, Michael , et al. New York Univer-
sity : New York University Press, 1975.

White, John. Japanese Aid. London : Overseas Development Institute,
1964.

White, John. The Politics of Foreign Aid. London : Bodley Head, 1974.

Yanaga, Chitoshi. Big Business in Japanese Politics. Connecticut :
Connecticut Printer, 1968.

Articles

- "ASEAN : Hitotsukuri Project." International Development Journal (323 June 1983) : 30.
- Awanochara, Susumu. "Enter the Tanaka Doctrine." Far Eastern Economic Review (21 November 1980) : 42-43.
- Endō, Koichi. "Nihon no Shokuryōseisaku to Shokuryō Anzen Hoshō." Kokusei Mondai (235 April 1981) : 69-85.
- "Japan Asked for Strategic Aid to Nations." Mainichi Daily News (20 June 1983) : 1.
- "Japan Loan Boosts Seaboard Project." Bangkok Post (2 June 1984) : 3.
- "Japan Role Needed in Southeast Asia : Prem." Japan Times (7 November 1981) : 1.
- "Japan's Helping Hand." Daily Yomiuri (8 November 1981) : 4.
- Japan-Thailand Study Group. "Alternative Relationship between Japan and Thailand." Japan Quarterly 27 (April-June 1980) : 193-203.
- Kitazawa, Yoko. "The Japanese Economy and the Third World." AMPO 15 (no. 3-4 1983) : 46-57.
- Kojima, Kiyoshi. "Japan's Role in Asian Agricultural Development." Japan Quarterly 14 (April-June 1967) : 158-164.
- Matsumoto, Shigeichi. "Nihon no Tōnam Ajia Keizai Enjo to sono Seiji Rikigaku." Kokusai Keizai No Seijikaku (October 1978) : 111-131.
- Ōhashi, Yataka. "Tai Tōbu Rinkai Kōgyō Kaihatsu Genjō to Mondai Ten." Kikin Chōsa Kihō (July 1983) : 28-52.

- Ozawa, Terutomo. "Japan's Multinational Enterprise : The Political Economy of Outward Dependency." World Politics 30 (July 1978) : 517-537.
- Rosenstein-Rodan. P.N. "International Aid for Underdeveloped Countries." Review of Economics and Statistics 43 (1961) : 2-17.
- "Saikin no Puranto Yūshutsu no Dōkō : Shorai no Tenbō." Keidanren Keppō 26 (February 1978) : 57-61.
- Sakamoto, Yoshikazu. "Japan's Role in World Politics." Japan Quarterly 27 (April-June 1980) : 166-173.
- Samejima, Shinsuke. "Can Japan Steer Its Foreign Aid Policy Clear of Militarism?" Japan Quarterly 29 (January-March 1982) : 30-38.
- Suthy Prasartset. "A Note On Socio-Economic Determinants of Development Theory and Policy." RIHED Bulletin 6 (October 1982) : 6-13.
- "Suzuki Shusho no ASEAN Shokoku Rekihō to sono Seika, Taikoku Jōhō 15. (no. 1 1981) : 1-3.
- Tahara, Masako. "Japanese Technical "Assistance" to Rural Areas of Thailand." AMPO 15 (no. 3-4 1983) : 72-81.
- "Taiheiyo Jidai wa Hitotsukuri Kyōryoku Kara." Taikoku Jōhō. 16 (no.2 1982) : 1-3.
- "Taikoku Shinson Kensetsu o Enjo," Taikoku Jōhō. 14 (no.2 1980) : 6-7.
- Tasker, Rodney. "Fukuda and the ASEAN Embroglio." Far Eastern Economic Review (22 April 1977) : 28-29.
- Tharp, Mike, "The Reagasone Formula." Far Eastern Economic Review (24 November 1983) : 14-15.

"Trend and Topics." Japan Quarterly 27 (April-June 1980) : 147-152.

Tsuchiya, Takeo, "Japan's Overseas 'Aid' Paves the Way for a 'New Greater East Asia Co-prosperity Sphere'." AMPO 15 (nos. 3-4 1983) : 25-45.

Tsuchiya, Takeo. "The Japanese Sphere of Influence : Multinational Investment in Asia." AMPO 16 (no. 1-2 1984) : 28-59.

"Vietnam no Shintō o Kōryo Shite Tai Enjo o Ōhaba ni Kyūzoku," Taikoku Jōhō. 14 (no. 1 1980) : 11.

Other Materials

National Economic and Social Development Board "New Village Development Program : On-the-Job-Training for Project Monitoring." Bangkok : NESDB, n.d. (Mimeographed)

Rix, Alan. "Japanese Foreign Aid Policy : Domestic Constraint and Recent Change." A paper presented to the Australian Committee of the Australia-Japan Economic Relations Research Project, Australian National University. April 1979.

Sommers, William, "Japanese Assistance to Thailand 1954-1968." A paper presented to Fletcher School for Law and Diplomacy, Tuft University. December 20, 1969.

Sugitani, Shigeru. "Japan's Economic Assistance to Thailand," Economic Cooperation Center for the Asian and Pacific Region, Study no. 12, 1975.

Surachai Sirikrai. "Japan-Asean Relation : The Pacific Basin Cooperation."

The Research Center of the Faculty of Political Science, Thammasat
University, Monographed Series 3, 1982.

Wood, Robert E. "Foreign Aid and the Capitalist State in Underdeveloped

Societies." A paper presented to the University of Massachusetts.

September 1979.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น

ความช่วยเหลือของรัฐเพื่อการพัฒนา (Official Development Assistance หรือ ODA)

หมายถึงความช่วยเหลือในรูปของเงินทุนหรือเทคโนโลยีที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

๑. รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือนั้น
๒. มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและการปรับปรุงสวัสดิการสังคมในประเทศกำลังพัฒนา
๓. การให้เงินทุนหรือเทคโนโลยีนี้จะต้องไม่เป็นการสร้างภาระให้แก่ประเทศผู้รับมากจนเกินไปและมีสัดส่วนที่ให้เปล่า (Grant Element หรือ GE) มากกว่า ๒๔% ขึ้นไป

เงินช่วยเหลืออื่น ๆ ของรัฐบาล (Other Official Flows หรือ OOF)

เป็นความช่วยเหลือของรัฐบาล แต่แตกต่างจากความช่วยเหลือของรัฐเพื่อการพัฒนาตรงที่ว่าความช่วยเหลืออื่น ๆ ของรัฐมีจุดมุ่งหมายเพื่อการส่งออกและการลงทุนในต่างประเทศของประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากปริมาณของสัดส่วนที่ให้เปล่านั้นจะน้อยกว่า ๒๔%

ความร่วมมือทางเอกชน (Private Flows หรือ PF)

เป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรของภาคเอกชนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการส่งออกและการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศเช่นเดียวกับการเคลื่อนย้ายทรัพยากรอื่น ๆ ของรัฐ

สัดส่วนที่ให้เปล่า (Grant Element หรือ GE)

คือดัชนีแสดงความอ่อนปรนของ เงื่อนไขของความช่วยเหลือ เช่น สมมุติว่าเงินกู้ที่คิดอัตราดอกเบี้ยตามเงื่อนไขทางพาณิชย์เท่ากับ ๑๐% หมายความว่าเงินกู้นั้นมี GE เท่ากับ ๑% เป็นต้น ยิ่งเงื่อนไขต่าง ๆ อันได้แก่อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาในการชำระคืน ระยะปลอดหนี้มีความอ่อนปรนมากเท่าใด ก็หมายความว่า มีเปอร์เซ็นต์ของ GE สูงขึ้นเท่านั้น ฉะนั้นในการพิจารณาการให้เปล่าจึงมี

GE เท่ากับ ๑๐๐% สำหรับความช่วยเหลือของรัฐเพื่อพัฒนานั้นจะมี GE สูงกว่า ๒๔% ขึ้นไป เป้าหมายระหว่างประเทศที่ตั้งไว้สำหรับสัดส่วนที่ให้เปล่าของความช่วยเหลือของรัฐเพื่อพัฒนานั้นเท่ากับ ๘๖% สัดส่วนที่ให้เปล่าของความช่วยเหลือของรัฐเพื่อพัฒนาโดยเฉลี่ยของสมาชิก คณะกรรมาธิการความช่วยเหลือเพื่อพัฒนานั้นเท่ากับ ๘๔.๖% ส่วนของญี่ปุ่นเท่ากับ ๗๕.๓%

ความช่วยเหลือของรัฐเพื่อพัฒนา (ODA) ประเภทต่าง ๆ ของญี่ปุ่น

๑. ความช่วยเหลือให้เปล่าแบบทวิภาคี (bilateral grant)

เป็นการให้เปล่าระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับประเทศผู้รับโดยไม่ต้องมีการจ่ายเงินใด ๆ ทั้งสิ้นแบ่ง เป็นความช่วยเหลือในรูปของ เงินทุนให้เปล่า (grant capital assistance) และ ความช่วยเหลือในรูปของความร่วมมือทางวิชาการ (technical assistance)

๑.๑ ความช่วยเหลือในรูปของเงินทุนให้เปล่า ญี่ปุ่นเริ่มให้ความช่วยเหลือในรูปของเงินทุนให้เปล่าตั้งแต่ปี ๑๙๖๔ และมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกที การตกลงให้และรับความช่วยเหลือระหว่างญี่ปุ่นและประเทศผู้รับทำเป็นหนังสือแลกเปลี่ยน (Exchange of Notes-E/M) โดยญี่ปุ่นจะให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าในเชิงปริมาณนั้น ๆ เงินความช่วยเหลือให้เปล่าจะต้องใช้ในการซื้อสินค้าและบริการที่ตกลงกันตาม E/N โดยทำสัญญากับบริษัทของญี่ปุ่นเป็นมูลค่าเงินเยน รัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้จ่ายเงินเข้าบัญชีของรัฐบาลประเทศผู้รับโดยผ่านธนาคารแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของญี่ปุ่น

เงินทุนให้เปล่าของญี่ปุ่นประกอบด้วย

๑.๑.๑ ความช่วยเหลือให้เปล่าทั่ว ๆ ไป (general grant aid) ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้ประชาชาติต่ำ ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การแพทย์ และการเกษตร ทั้งยังกำลังขยายออกไปสู่การพัฒนาการประมง การบรรเทาทุกข์จากภัยธรรมชาติ การแบ่งเบาภาระหนี้สิน นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังให้ความช่วยเหลือให้เปล่าทางด้านวัฒนธรรม (cultural grant) ในรูปของอุปกรณ์และอะไหล่สำหรับโสตทัศนศึกษา, การวิจัยทางโบราณคดี ฯลฯ เพื่อร่วมมือกับประเทศกำลังพัฒนาในการพัฒนาส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและการศึกษาโดย เริ่มตั้งแต่ปี ๑๙๗๕ เป็นต้นมา

๑.๑.๒ ความช่วยเหลือด้านอาหาร (food aid) ในการประชุมว่าด้วย

ความช่วยเหลือทางอาหาร (Food Aid Agreement) ญี่ปุ่นให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาตามความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยข้าวสาลี (International Wheat Agreement) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี ๑๙๗๑

๑.๑.๓ ความช่วยเหลือเพื่อการเพิ่มผลผลิตทางอาหาร (aid for increased food production) ญี่ปุ่นให้ความช่วยเหลือเพื่อการเพิ่มผลผลิตทางอาหารแก่ประเทศกำลังพัฒนามาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๑๙๗๗ จุดมุ่งหมายในระยะยาวก็เพื่อส่งเสริมการผลิตทางด้านการเกษตรของประเทศกำลังพัฒนาและให้ความช่วยเหลือด้านอาหาร แก้ปัญหาความขาดแคลนอาหารของประเทศเหล่านี้ในเวลาในเฉพาะหน้า

รัฐบาลของประเทศผู้รับจะใช้เงินตราต่างประเทศของคนที่ได้จากการจำหน่ายปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เครื่องจักรทางการเกษตร ซึ่งได้รับจากญี่ปุ่นเป็นเงินทุนในการเพิ่มผลผลิตทางอาหารอีกทอดหนึ่ง

๑.๒ ความร่วมมือทางวิชาการ (technical cooperation)

ความร่วมมือทางวิชาการของญี่ปุ่นครอบคลุมหลายสาขา เป็นต้นว่า การเกษตร ประมง อุตสาหกรรม คมนาคมขนส่ง และสาธารณสุข แบ่งออกได้ดังนี้

๑.๒.๑ การรับผู้ฝึกงาน (acceptance of trainees)

ญี่ปุ่นรับผู้ฝึกงานทางเทคโนโลยีจากประเทศต่าง ๆ ทั้งตามคำขอของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนาเองและจากองค์การระหว่างประเทศ การรับผู้ฝึกงานของญี่ปุ่นนี้เริ่มมาตั้งแต่ญี่ปุ่นเข้าร่วมในโครงการโคลัมโบในปี ๑๙๕๔ โดยมีสำนักงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency หรือ JICA) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน

๑.๒.๒ การส่งบุคลากรไปยังประเทศต่าง ๆ (dispatch of personnel)

๑.๒.๒.๑ การส่งผู้เชี่ยวชาญไปยังประเทศต่าง ๆ

ญี่ปุ่นส่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาไปยังสถาบัน โรงเรียน อุตสาหกรรม โรงเรียน ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยี ตามคำขอของประเทศกำลังพัฒนา ผู้เชี่ยวชาญ

เหล่านี้จะให้คำแนะนำทางเทคนิคและการบริหาร รวมทั้งทำการวิจัยและกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะช่วยเผยแพร่และเพิ่มพูนความรู้ทางเทคโนโลยีกิจกรรมของผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ครอบคลุมสาขาต่าง ๆ เป็นต้นว่า การเกษตร ป่าไม้ ประมง ก่อสร้าง คมนาคมขนส่ง การค้า อุตสาหกรรมเหมืองแร่ และการแปรรูป

๑.๒.๒.๒ การส่งคณะผู้สำรวจไปยังประเทศต่าง ๆ

JICA เป็นผู้ส่งคณะผู้สำรวจออกไปตามคำขอของประเทศกำลังพัฒนา คณะผู้สำรวจนี้ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่จะทำการสำรวจ งานที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมรายงานการสำรวจทั้งนี้เพื่อช่วยสนับสนุนโครงการพัฒนาสาธารณะ (public development programs) ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหล่านั้น

เพื่อประสิทธิภาพในการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี การสำรวจนี้ตั้งเป้าหมายไว้ ๒ ประการ คือ

ก. เพื่อให้เจ้าหน้าที่สมทบของประเทศกำลังพัฒนา ได้มีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศของตนและ

ข. เชิญบุคลากรของประเทศกำลังพัฒนามายังญี่ปุ่น เพื่อศึกษาข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสำรวจ

รายงานการสำรวจที่ได้ทำการรวบรวมขึ้นจะได้อำนาจใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการประเมินโครงการต่าง ๆ ที่อาจจะได้รับทุนสนับสนุนโดยญี่ปุ่นหรือจากประเทศอื่น ๆ หรือจากหน่วยงานระหว่างประเทศอีกได้ในอนาคตและยังใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับกิจกรรมความร่วมมือด้านอื่น ๆ ด้วย ในการทำการสำรวจทั้งนี้ จะต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้ การวิจัยแหล่งทรัพยากรและการทำแผนที่อย่างรอบคอบก่อนที่จะมีการวางแผนให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนต่อไป การสำรวจนี้ครอบคลุมในหลายสาขา ทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม การเกษตร ประมง เหมืองแร่และการแปรรูป การศึกษา สาธารณสุข การแพทย์ ฯลฯ

๑.๒.๒.๓ การส่งอาสาสมัคร (Japan Overseas Cooperation Volunteers-JOCV) ไปยังประเทศต่าง ๆ

- ก่อตั้ง เป็นครั้งแรกในปีงบประมาณ ๑๙๖๕ JOCV เป็น
ผู้จัดส่ง ยาวชนชาวญี่ปุ่นที่อาสาสมัครจะใช้ความรู้และทักษะทาง เทคโนโลยีของตน เพื่อการพัฒนา
เศรษฐกิจ ไปทำงานในประเทศกำลังพัฒนา

๑.๒.๒.๔ การจัดหาอุปกรณ์

ญี่ปุ่นจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับใช้ในการฝึกอบรม
การถ่ายทอดเทคโนโลยีสนับสนุนการแนะนำเผยแพร่เทคนิคใหม่ ๆ ในสาขาการเกษตร ประมง
การแพทย์ ไทรคมนาคม และการศึกษา

เครื่องจักรอุปกรณ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นโครงการอิสระ
แยกจากความร่วมมือด้านอื่น ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการหา เครื่องจักรอุปกรณ์ให้อยู่แล้ว

๑.๒.๒.๕ การร่วมมือแบบโครงการ (project-type cooperation)

เป็นรูปแบบของความร่วมมือที่ประกอบด้วย

- การส่งผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นไปยังประเทศผู้รับ
- การรับบุคลากรจากประเทศผู้รับมาฝึกอบรมในญี่ปุ่น
- การจัดหาเครื่องจักรอุปกรณ์ที่จำเป็น

ญี่ปุ่นจะให้ความช่วยเหลือในรูปแบบนี้ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับ
โครงการขนาดใหญ่ที่กินระยะเวลานานในสาขาการเกษตร ป่าไม้ ประมง สาธารณสุขและสวัสดิการ
การฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาเทคโนโลยี เหมืองแร่และการแปรรูป

๒. เงินกู้ทวิภาคี (bilateral loans)

กองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเล (The Overseas Economic
Cooperation Fund) ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐเป็นผู้ให้เงินกู้เงินยืมเครดิต ในอัตราดอกเบี้ยต่ำและชำระ
หนี้สินได้ในระยะยาวคือ ๔ ปีขึ้นไป

ประเภทของเงินกู้ทวิภาคี

๒.๑ เงินกู้ยืมภายใต้โครงการ (project loans) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศกำลังพัฒนาโดยการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและอุตสาหกรรม ปรับปรุงโครงสร้างทางอุตสาหกรรมให้ทันสมัยและพัฒนาอุตสาหกรรมท้องถิ่นที่เหมาะสม

๒.๒ เงินกู้สำหรับสินค้าโภคภัณฑ์ (commodity loans) เป็นเงินกู้ที่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาในกรณีที่ประเทศกำลังพัฒนาไม่สามารถจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตมาสนองความต้องการของประชาชนได้ เนื่องจากขาดแคลนเงินตราต่างประเทศหรือเมื่อประเทศกำลังพัฒนาขาดแคลนสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ เงินกู้ประเภทนี้ใช้ได้โดยไม่มีข้อผูกมัดหรือเงื่อนไขที่เข้มงวดและใช้จ่ายดำเนินการได้ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ

๒.๓ การบรรเทาภาระหนี้สิน หมายถึง

๒.๓.๑ ในกรณีที่ประเทศกำลังพัฒนาไม่อาจชำระหนี้ทางพาณิชย์ (commercial debt) กับบริษัท เอกชนญี่ปุ่นได้เนื่องจากขาดดุลชำระเงิน รัฐบาลญี่ปุ่นจะให้กู้เพื่อชำระหนี้สินที่เกิดขึ้นนั้นผ่านทางรัฐบาลของประเทศผู้รับความช่วยเหลือ

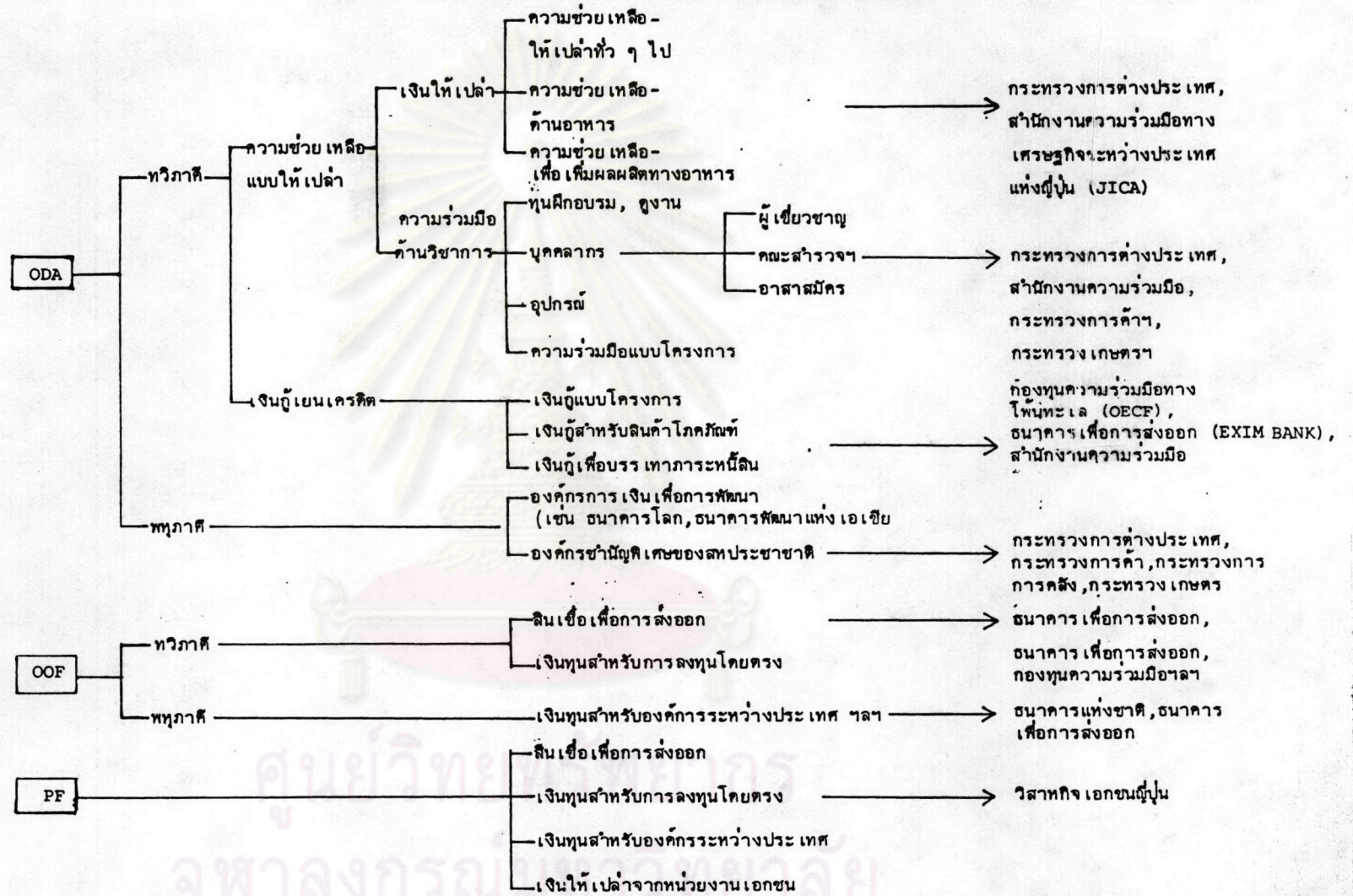
๒.๓.๒ ในกรณีที่ประเทศผู้รับไม่อาจจ่ายหนี้สินคืนแก่รัฐบาลญี่ปุ่นได้ รัฐบาลญี่ปุ่นจะเปลี่ยนแปลงกำหนดเวลาในการใช้หนี้ให้ใหม่

อีกด้านหนึ่งนั้นญี่ปุ่นได้เริ่มให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาที่มีภาระหนี้สิน ตามมติของ UNCTAD เมื่อปี ๑๙๗๘ ด้วยการเลื่อนเวลาการชำระหนี้ในแต่ละปีของประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นประเทศด้อยพัฒนาที่สุดออกไป หรือลดพันธะหนี้สินของประเทศลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบรุนแรง จากวิกฤตการณ์น้ำมันลง

๓. การให้เงินค่าสมาชิก เงินบริจาคและเงินกู้แก่หน่วยงานระหว่างประเทศ (capital subscriptions, contributions and loans to multinational agencies)

ญี่ปุ่นให้เงินทุนแก่หน่วยงานระหว่างประเทศ ซึ่งจะ เป็นผู้รับผิดชอบเองว่าประเทศใดเหมาะสมที่จะได้รับความช่วยเหลือนั้นอีกต่อหนึ่ง

ภาพที่ ๔ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น : รูปแบบและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ที่มา : Kaigai Keizai Kyōryoku Kikin Chōsa Kaihatsu Buhen, Kaigai Keizai Kyōryoku Binran (Tokyo : Kokusai Kaihatsu Jānaru Sha, 1982), pp. 486-7.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวปริยารัตน์ โล่ห์วิสุทธิ์
เกิด วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๐๐
การศึกษา อักษรศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๒๑
เข้ารับการศึกษาคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๒๓

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย